

معنای آیه (فَلَا تُطِيعِ الْكُفْرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا)

شماره پرسش: ۱۶۲۵۶

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۵/۳/۱۰ ۲۳:۱۷:۰۸

متن پرسش

سلام استاد بزرگوار: مقام معظم رهبری در بخشی از بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری به مناسبت آغاز به کار پنجمین دوره مجلس خبرگان رهبری در مورد اهمیت جهاد کبیر و عدم تبعیت از دشمن فرمودند: اینجا جای همان جهاد کبیری است که من چند روز قبل از این مطرح کردم: (فَلَا تُطِيعِ الْكُفْرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا) (۵۲ فرقان) در تفاسیر گفته‌اند مراد از این ضمیر «به»، قرآن است، با اینکه حالا کلمه‌ی قرآن در عبارت نیامده است که ضمیر به آن برگردد لکن، هم مرحوم طبرسی در «مجمع‌البیان» [گفته است]، هم مرحوم علامه‌ی طباطبائی؛ مرحوم علامه‌ی طباطبائی میگویند سیاق کلام نشان میدهد که مراد از «به» یعنی «بالقرآن»؛ بنده هم آنجا همین را در سخنرانی گفتم؛ بعد که آمدم، به ذهنم رسید که یک وجه اوضیحی در اینجا وجود دارد که «فَلَا تُطِيعِ الْكُفْرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ»، یعنی «بعدم الاطاعة»؛ عدم‌الاطاعة یعنی آن مصدری که فعل از آن انشقاق پیدا [میکند] و مستتر در آن فعل است؛ فَلَا تُطِيعِ الْكُفْرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ، یعنی به این عدم‌الاطاعة، جِهَادًا كَبِيرًا؛ پس عدم‌الاطاعة شد جهاد کبیر؛ این معنا اقرب به ذهن است؛ حالا من البته فحص نکردم بین مفسرین کسانی این احتمال را داده‌اند یا نه، لکن به‌هرحال این احتمال، احتمال مهمی است. جهاد کبیر یعنی این؛ جهاد برای عدم تبعیت، برای عدم دنباله‌روی از دشمن. پس مسیر و جهت‌گیری این مجلس این است؛ مسیر انقلابی، مسیر انقلابی‌گری، تعقیب راه انقلاب، تحکیم اسلام، تحکیم دین خدا. لطف بفرمایید کمی این برداشت و نگاه حکیمانه و دقیق رهبری از ضمیر «به» در ایه شریفه قرآن را شرح دهید؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: از نظر مقام معظم رهبری «حفظه‌الله» که نظر ظریف و دقیقی است، معنای آیه این می‌شود که: از کافران اطاعت نکن و با همین اطاعت‌نکردن، جهاد بزرگی را دنبال بنما. زیرا «به» به عدم اطاعت زده‌اند. موفق باشید